

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobkyně: X., narozená dne X.
bytem X.
zastoupená advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Spoustovou, Ph.D.
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, 120 00 Praha 2

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 8. 2023, č. j.: X.

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 8. 2023, č. j.: X., se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 20 328 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 14. 8. 2023, č. j.: X., jímž byly zamítnuty její námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2023, č. j.: X., kterým byl žalobkyni podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) pro nesplnění podmínek v ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „z.d.p.“), ode dne 8. 3. 2023 odňat invalidní důchod.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že podobně jako posudek ze dne 30. 1. 2023 je i „odvolací“ námitkový posudek neúplný, neaktuální a objektivně nezhodnocuje její zdravotní stav a míru poklesu pracovní schopnosti. Nezákonnost vztahovala ke svému postižení, jeho vývoji i aktuální životní situaci, když je dán rozpor s klinickými příznaky diagnostikované nemoci i se z.d.p. a vyhláškou č. 359/2009 Sb. Posudkový lékař neaplikoval téměř žádná kritéria hodnocení dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na pokles pracovní schopnosti a na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti, schopnosti a pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Invalidita má být chápána vícerozměrně, tzn. má zahrnovat skutečnosti a složky zdravotní, pracovní, sociální, právní a ekonomické, což v případě žalobkyně nebylo naplněno. Žalobkyně poukázala na absenci trestněprávní odpovědnosti posudkových lékařů za vypracování nepravdivého znaleckého posudku a hodlala v soudním řízení dokládat systémovou podjatost lékařů lékařské posudkové služby.
3. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek shrnula, že vznášené připomínky směřují proti oduznutí invalidity. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě odborného posudku o invaliditě ze dne 20. 7. 2023, který byl vyhotoven pro účely námitkového řízení posudkovým lékařem žalované. Žalovaná neshledala posudkové řízení neobjektivním a nezjistila žádné pochybení při vyhotovení předmětného posudku. Důvodem uznání invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy žalobkyně s vlastním vyhodnocením zdravotních potíží a zdravotního stavu, ale posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři. Zlepšení stavu nebo jeho stabilizace mohou vést k dílčímu obnovení pracovních schopností ve vymezeném rozsahu a případně i k oduznutí invalidity. Není důvodná ani námitka podjatosti či neobjektivity lékařů posudkové služby, k čemuž se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudcích ze dne 29. 5. 2003, č. j.: 5 Ads 4/2003-35, či ze dne 22. 9. 2009, č. j.: 3 Ads 141/2008-54. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního (dávkového) spisu bylo zjištěno, že prvoinstančním rozhodnutím ze dne 21. 2. 2023, č. j.: X., byl žalobkyni podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 39 odst. 1 z.d.p. ode dne 8. 3. 2023 odňat invalidní důchod.
6. Podle prvostupňového posudku (posudek Lékařské posudkové služby Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 1. 2023) byla míra poklesu pracovní schopnosti stanovena na 20 %, tzn. neodpovídající žádnému stupni invalidity.
7. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podala žalobkyně námitky.
8. Podle druhostupňového posudku (posudek Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 7. 2023, č. j.: LPS/2023/908-NR-PLZ_CSSZ) žalobkyně není invalidní dle § 39 odst. 1 z.d.p., míra poklesu pracovní schopnosti dosahovala jen 20 %; námitkám nemohlo být vyhověno.
9. Následně vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí ze dne 14. 8. 2023.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Soud ve věci konal jednání dne 7. 10. 2024. Substituční zástupce žalobkyně uvedl, že lékařská dokumentace byla nesprávně interpretována, zvláště ohledně adaptace, posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) se nevyrovnal s předchozími posudky, které žalobkyni invalidní uznávaly, a neuvedl výslovně, co se oproti předchozímu stavu změnilo. Zástupkyně žalované odkázala na předchozí vyjádření. S ohledem na zjištěné nedostatky posudku bylo jednání odročeno za účelem jeho doplnění.
12. Po opatření nového posudku soud konal jednání dne 15. 12. 2025. Substituční zástupce žalobkyně sdělil, že první posudek PK MPSV obsahoval podstatné vady, zatímco nově opatřený posudek PK MPSV již takovými deficity netrpí, s původním posudkem je však třeba oproti pozdějšímu posudku souhlasit s navýšením míry snížení pracovní schopnosti o 10 % za další zdravotní obtíže. Zástupkyně žalované odkázala na předchozí vyjádření. Žalující strana navrhla zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí; zástupkyně žalované ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.
13. Podle ust. § 38 z.d.p. *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.*
14. Podle ust. § 39 odst. 1 z.d.p. *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
15. Podle ust. § 39 odst. 2 písm. a) z.d.p. *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně.*
16. Soud jako důkaz obstaral posudek PK MPSV v Praze ze dne 4. 6. 2024, e. č.: SZ/2024/857-PH-5. Dne 4. 6. 2024 zasedla posudková komise za přítomnosti posudkové lékařky a lékaře v oboru ortopedie, jednání komise byla přítomna žalobkyně. Při jednání komise byla žalobkyně vyšetřena lékařem v oboru ortopedie. Jako posudkově významné odborné lékařské nálezy komise vyhodnotila nálezy MUDr. X. z ortopedie ze dnů 20. 12. 2022 a 19. 9. 2023, z rehabilitace MUDr. X. ze dne 6. 9. 2023 a MUDr. X. Komise shledala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla lehká porucha po polytraumatu. Konstatovány byly X. Komise se vyjádřila k podstatným otázkám vyplývajícím z dostupné zdravotní dokumentace a vyšetření žalobkyně při jednání. Komise však přesvědčivě nevysvětlila, jaké konkrétní zdravotní změny vedly v porovnání s předchozím posouzením k zániku invalidity. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti komise hodnotila dle kapitoly XV, oddílu A, položky 7a, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), a tato činila 10 %. S ohledem na ostatní onemocnění komise zvýšila horní hranici rozmezí na celkových 20 %. Komise uzavřela, že žalobkyně nebyla k datu

vydání napadeného rozhodnutí invalidní a byla schopna vykonávat práce s využitím své vysokoškolské kvalifikace a nabytých pracovních zkušeností. Datum zániku invalidity komise určila nálezem z ortopedie ke dni 20. 12. 2022.

17. Z posudku PK MPSV v Praze ze dne 4. 6. 2024 vyplývá, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla žalobkyně invalidní podle ust. § 39 odst. 1 z.d.p. Posudková komise, která zasedala v řádném složení za přítomnosti odborného lékaře se specializací na ortopedii, k datu vydání napadeného rozhodnutí zjistila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla lehká porucha po polytraumatu. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla hodnocena dle kapitoly XV, oddílu A, položky 7a, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a činila (po navýšení) 20 %.
18. Ve vyjádření k posudku PK MPSV v Praze žalobkyně popsala X. Její zdravotní stav se stále zhoršuje, což dokládají i lékařské zprávy X. K dlouhodobému zhoršování X. se přidaly X., po odebrání invalidního důchodu ještě X. Žalobkyně má postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu A, položce 1c, vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž podle výpisů docházky do zaměstnání dosahuje míra poklesu pracovní schopnosti kolem 50 %. X. Žalobkyně přiložila výpis příchodů a odchodů dokumentující její absenci na pracovišti.
19. Podrobněji se žalobkyně vyjádřila k posudku PK MPSV v Praze v podání ze dne 23. 10. 2024, který označila za nesprávný, neúplný a společně s předchozími posudky o invaliditě vnitřně rozporný. Ohradila se proti interpretaci tvrzení ze zprávy MUDr. X. ze dne 20. 12. 2022 o své dlouhodobé adaptaci. Byla jí sice ze strany zaměstnavatele uzpůsobena pracovní doba i náplň, ale je liché tvrdit, že může vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. V případě žalobkyně nebylo správně stanoveno tzv. nejvíce srovnatelné postižení podle ust. § 1 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Žalobkyně není adaptována ve smyslu z.d.p., její ortoped naopak shledal progresi jejích obtíží, čímž se nejvhodnější jeví kapitola XV, oddíl A, položka 7b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., když v posudku PK MPSV Praha nebylo vysvětleno, proč vyjma adaptace již není možné postižení žalobkyně podle této položky posuzovat.
20. Žalovaná pokládala posudek PK MPSV Praha za věcně správný, úplný a přezkoumatelný, vycházející z dostačující zdravotnické dokumentace, dostatečně objektivizovaný a obsahující všechny náležitosti dané právní úpravou. Žalobkyně naplnila kritéria adaptace na zdravotní postižení ve smyslu ust. § 39 odst. 7 písm. b) z.d.p., výpisy z docházky pouze dokumentují, kdy docházela na pracoviště u svého zaměstnavatele. X. žalobkyni vznikly až po vydání napadeného rozhodnutí, v souvislosti s nimi nelze prozatím tvrdit, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Subjektivní potíže jsou žalobkyní nadhodnocovány a neúměrně dramatizovány v rozporu s odbornými nálezy, neboť nejsou podloženy výsledky funkčních vyšetření. Žalovaná doporučila upravit datum zániku invalidity v posudku PK MPSV Praha v souladu s ustálenou metodikou LPS.
21. Ve vyjádřeních ze dne 26. 1. 2025 žalobkyně nesouhlasila s postojem žalované, že je při posuzování nejvíce srovnatelného postižení ve smyslu vyhlášky č. 359/2009 Sb. možné volit z vícera znevýhodnění. Není schopna výkonu pracovní činnosti bez zhoršování zdravotního stavu, přičemž MUDr. X. použil výrazu adaptace ve významu medicínském či obecném širším smyslu. Žalobkyně však nenabyla schopností, které jí spolu se zachovalými tělesnými schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu. Podle aktuální zprávy MUDr. X. ze dne 7. 1. 2025 je žalobkyně adaptována na základní mobilitu, ne na pracovní výkon.

22. Žalovaná ve vyjádření ze dne 4. 2. 2025 trvala na správnosti posudkových závěrů o adaptaci, neboť se v daném případě tři posudky shodují na stejném posudkovém závěru a při posouzení byl správně aplikován pojem adaptace ve smyslu z.d.p. a vyhlášky č. 359/2009 Sb. Vypracovaný posudek PK MPSV v Praze dle žalované splňuje všechny náležitosti vyžadované vyhláškou č. 359/2009 Sb. a kladené judikaturou správních soudů včetně vyjádření k adaptaci žalobkyně na zdravotní postižení. Pokud nově vystavené lékařské zprávy prokazují zhoršení zdravotního stavu oproti stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, nelze k nim přihlídnout. Žalovaná opětovně navrhla zamítnutí žaloby s ohledem na posudkový závěr učiněný PK MPSV v Praze o neuznání pokračování invalidity.
23. V návaznosti na vyjádření žalobkyně učiněná na jednání dne 7. 10. 2024 i později písemně soud opatřil důkaz novým posudkem PK MPSV v Hradci Králové ze dne 3. 10. 2025, e. č.: SZ/2025/446-HK-15. Dne 3. 10. 2025 zasedla posudková komise za přítomnosti posudkové lékařky a lékaře v oboru ortopedie, jednání komise byla přítomna žalobkyně. Jako posudkově významné odborné lékařské nálezy komise vyhodnotila lékařské nálezy doložené ve spisové dokumentaci soudu, spis IPZS, posudky v námitkovém řízení a zdravotní dokumentaci od ošetřující praktické lékařky MUDr. X., přičemž v rámci jednání komise žalobkyni přešetřil odborný lékař – ortoped. Komise shledala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl stav po polytraumatu X.; u žalobkyně jsou dále přítomny X. Posudek zahrnuje podrobný rozbor zdravotního stavu s návazností na posouzení možností pracovního uplatnění. Komise se vyjádřila k podstatným otázkám vyplývajícím z dostupné zdravotní dokumentace. Z hlediska omezení X. se jednalo o středně těžkou poruchu (především se zohledněním X.). Procentní míru poklesu pracovní schopnosti komise hodnotila dle kapitoly XV, oddílu A, položky 7b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a tato činila 40 % k datu vydání napadeného rozhodnutí. Hranici procentního rozpětí komise zvolila vzhledem k funkčnímu postižení při základní diagnóze. Další zdravotní postižení nezpůsobují samostatně větší pokles pracovní schopnosti než rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Žalobkyně byla schopna vykonávat lehkou fyzicky a psychicky nenáročnou práci, bez dlouhých pochodů a stání, s možností změny pracovní polohy. Při dosaženém vzdělání a vzhledem k věku byla schopna rekvalifikace na jiný druh výdělečné činnosti.
24. Z posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 3. 10. 2025 vyplývá, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní v prvním stupni podle ust. § 39 odst. 2 písm. a) z.d.p. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, doba platnosti posudku byla stanovena do 30. 9. 2028.
25. Předmětem věci bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud upozorňuje, že sám odborností potřebnou k posouzení zdravotního stavu nedisponuje, proto věcnou správnost posudku neposuzuje (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j.: 6 Ads 11/2013–20). Za účelem zjištění skutkového stavu si soud vyžádal posudek PK MPSV v Praze ze dne 4. 6. 2024 a další posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 3. 10. 2025. Závěry posudků se rozcházely, soud seznal přesvědčivějším a úplnějším posudek PK MPSV v Hradci Králové, který se podrobněji věnoval žalobkyniným obtížím a přesvědčivě popsal, proč hodnotí zdravotní stav nadále jako invaliditu, naopak posudek PK MPSV v Praze nevysvětlil, co mělo vést ke změně náhledu na invaliditu žalobkyně. Za daných okolností soud postupoval v souladu s posudkem PK MPSV v Hradci Králové, který považuje za úplný, přesvědčivý a

celistvý, s absencí zásadních rozporů a logických vad. Ohledně správnosti a úplnosti stanovené diagnózy stavu po polytraumatu X., jakož i stran určení a řádného zdůvodnění procentní míry poklesu žalobkyniny schopnosti soustavné výdělečné činnosti nebyly zjištěny důvodné pochybnosti. Z posudku PK MPSV v Hradci Králové je zřejmé, že zdravotní stav žalobkyně byl komplexně posouzen na základě zdravotnické dokumentace; nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy.

26. Další rozdíl mezi posudky PK MPSV spočíval ve zvýšení horní hranice poklesu pracovní schopnosti o 10 % (§ 3 vyhlášky č. 359/2009). Uvedená otázka nebyla pro rozhodnutí ve věci podstatná a soud i s ohledem na délku řízení a očekávanou dobu pro vypracování doplňujícího posudku již k dalšímu doplnění dokazování nepřistoupil. Obecně lze nicméně uvést, že položky 7a a 7b (kapitoly XV oddílu A vyhlášky č. 359/2009) mají odlišnou strukturu. Zatímco položka 7a stanoví jednotnou výši 10 %, zahrnuje položka 7b poměrně výrazné procentní rozmezí ve výši 15 % (25 – 40). Podle ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. se při více zdravotních postiženích jejich hodnoty nesčítají, vybere se rozhodující zdravotní postižení, podle něj se určí příslušná položka, další postižení pak mají vliv na procentní míru poklesu. U položky 7b je dán velký manévrovací prostor k zahrnutí všech dalších obtíží (15 %), muselo by se jednat o opravdu značné problémy, aby byl i přes rámec procentního rozmezí dán prostor pro další zvýšení. Naopak položka 7a stanoví jednotnou výši 10 %, kam spadají i ty nejméně závažné případy, jakékoliv ztížení (příp. každý projev dalších obtíží) už tenduje k aplikaci § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Již ze samotné struktury položek je zjevné, u jaké z nich je dána mnohem větší možnost zvýšit procentní snížení nad horní hranici. Posudky jsou zároveň komplexním zhodnocením, není možné bez dalšího vybrat jen některé jejich prvky a poskládat je tak, aby dávaly co nejlepší výsledek.
27. Ohledně tvrzení žalobkyně o systémové podjatosti lékařů České správy sociálního zabezpečení se soud ztotožňuje s žalovanou, že daná otázka byla vypořádána v rozsudcích Nejvyššího správního soudu, č. j.: 5 Ads 4/2003-35 a č. j.: 3 Ads 141/2008-54. Jak se uvádí v odůvodnění druhého z nich: „Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí řídí Českou správu sociálního zabezpečení. Z tohoto ustanovení ovšem nijak nevyplývá, že by MPSV mohlo zasahovat do rozhodování žalované ve věcech důchodového pojištění. Žalovaná vydává svá rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění nezávisle na MPSV a tato rozhodnutí přezkoumávají krajské soudy (tak ostatně postupovala i stěžovatelka). MPSV nemá při rozhodování v těchto věcech žádnou úlohu. Jestliže MPSV řídí žalovanou, znamená to její řízení ve věcech personálních, materiálních, rozpočtového zabezpečení apod., nikoli zasahování do její rozhodovací činnosti. Pokud jde o vztah Ministerstva práce a sociálních věcí a posudkových komisí, pak podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., MPSV posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem MPSV, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb.“ Soud podotýká, že žalobkyně ani nijak blíže nespecifikovala, v čem konkrétně měli lékaři posudkové služby vůči ní postupovat zaujatě.
28. Podle posudku PK MPSV v Hradci Králové byla žalobkyně invalidní v prvním stupni s poklesem pracovní schopnosti o 40 %. Z tohoto důvodu soud na základě ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.

29. Soud nepřistoupil k aplikaci § 78 odst. 3 s.ř.s. a prvostupňové rozhodnutí nezrušil, neboť k tomu nenalezl dostatek relevantních důvodů. Nápravu je možno dostatečně provést v rámci námitkového řízení (tím spíše se zřetelem k jeho přezkumné šíři).
30. V dalším řízení bude žalovaná vycházet z posudku PK MPSV v Hradci Králové a zaujme stanovisko, že byly splněny podmínky pro přiznání invalidity, čemuž přizpůsobí další procesní postup.
31. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaná vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázána.
32. O nákladech řízení soud rozhodl dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšné žalované.
33. Jedinými náklady žalobkyně byly shledány náklady právního zastoupení. Na jednání bylo soudu předloženo vyúčtování za devět úkonů právní služby. Jednoznačně důvodným seznal soud nárok za převzetí a přípravu zastoupení a dvě účasti na jednání (tři úkony). Nedůvodným shledal zvláštní nárok za prostudování spisu, neboť se jedná o konání patřící k úkonu převzetí a přípravy zastoupení, nikoliv o samostatný úkon (srov. právní větu k usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j.: 5 Azs 33/2008 – 40, z novější doby lze odkázat na bod 26 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2022, č. j.: 9 Azs 13/2022 - 32). Zbylých pět nárokových úkonů představovala různá vyjádření. Předně lze uvést, že výzvy soudu k vyjádření v průběhu řízení představovaly možnost se vyjádřit s ohledem na zásadu kontradiktornosti k naplnění žalobkyniných práv, nikoliv obligatorní nezbytnost. Byla-li tudíž zaslána s novým dokumentem (posudek či vyjádření žalované) výzva k případnému či možnému vyjádření, nic to nemění na dále uvedeném. Jako zásadní kritérium pro uznání vyjádření jako úkonu právní služby je sdělení nových skutkových či právních okolností. Ve druhé právní větě k rozsudku ze dne 15. 7. 2010, č. j.: 7 Afs 56/2010 – 59, uvedl Nejvyšší správní soud: *„Za podání, se kterým je nutně spojen vznik nároku ustanoveného advokáta na mimosmluvní odměnu podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, je třeba považovat jen takové podání, z něhož vyplývají pro věc nové skutkové, či právní okolnosti (zde důvody kasační stížnosti).“* Lze odkázat i na poměrně nedávnou rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudku ze dne 26. 2. 2024, č. j.: 8 As 276/2021 – 96, v jehož bodu 35 se uvádí: *„Další dvě vyjádření stěžovatele nepředstavují v nyní projednávané věci účelné úkony, neboť převážně opakuji již dříve uvedenou argumentaci, a proto za ně soud odměnu nepřiznal.“* Soud se proto na nárokovaná vyjádření zaměřil konkrétněji. Podání ze dne 23. 10. 2024 lze jako úkon uznat, jedná se o rozbor termínu adaptace žalobkyně použitého ortopedem, především se ale úvahy týkají dřívějších posudků, k nimž neměla žalující strana do okamžiku studia spisu přístup. Vyjádření ze dne 30. 12. 2024 soud naopak za účelný úkon právní služby neuznal, neboť v podstatě opakuje argumentaci dosavadní. Podání ze dne 26. 1. 2025 obsahuje nový listinný důkaz, který nebylo možné předložit dříve a zároveň se týkal relevantních okolností, jednalo se o účelný úkon. Podáním ze dne 26. 3. 2025 byly toliko zrekapitulovány důkazní návrhy a zopakována dosavadní vyjádření, nejednalo se o nové skutkové a právní okolnosti, důkazní návrh přitom byl jednoznačnou součástí předchozího podání, jež bylo soudu řádně zasláno a doručeno, žalovaná na něj dokonce reagovala, další „urgování“ podaného důkazu a opakovaná argumentace účelný úkon nepředstavovaly. Jde-li o poslední vyjádření nárokové jako úkon právní služby ze dne 7. 11. 2025, byla jen stručně konstatována radost žalobkyně nad novým posudkem a bylo znovu odkázáno na argumentaci předchozí, v daném ohledu se

nejednalo o účelný úkon, tím spíše, mohlo-li se totéž uvést na nadcházejícím jednání; na druhou stranu podání zahrnovalo i žádost o nařízení jednání v brzkém termínu, což bylo s ohledem na délku řízení a charakter projednávané věci (dávka důchodového pojištění založená na zdravotním omezení) nanejvýš účelné, avšak obsahem a charakterem nikoliv srovnatelné s plnohodnotnými úkony právní služby; nejbližší konání, k němuž bylo možné žádost o brzké nařízení jednání přirovnat, byl návrh na opravu odůvodnění rozhodnutí.

34. Náklady vynaložené žalobkyní v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající tudíž v odměně za tři úkony právní služby po 1000 Kč (§ 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024), tj. převzetí zastoupení, účast na jednání dne 7. 10. 2024, a písemné vyjádření ze dne 23. 10. 2024, společně s náhradou hotových výdajů za 300 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky, ve znění účinném do 31. 12. 2024), celkem 3 900 Kč. Dále byly poskytnuty úkony právní služby po novele advokátního tarifu provedené vyhláškou č. 258/2024 Sb., jež nabyla účinnosti dne 1. 1. 2025, konkrétně dva úkony po 4 620 Kč (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. d), g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025), tj. písemné podání ve věci samé ze dne 26. 1. 2025 a účast na jednání soudu dne 15. 12. 2025, a jeden úkon v poloviční výši 2 310 Kč (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 2 písm. b), odst. 3 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025), tj. návrh na brzké nařízení jednání; spolu s náhradou hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025), celkem 12 900. Celková výše nákladů na odměnu včetně náhrady výdajů činí částku 16 800 Kč danou součtem částek 3 900 Kč a 12 900 Kč. Právní zástupkyně je plátkyní DPH, soud tak žalobkyni dále přiznal i náhradu částky odpovídající příslušné (21%) sazbě daně ve výši 3 528 Kč. Celková výše nákladů zastoupení, a tím i nákladů řízení tak činí 20 328 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. prosince 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce